

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-195>

УДК 657:658.2:351

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

PECULIARITIES OF ACCOUNTING FOR NON-CURRENT ASSETS OF BUDGETARY INSTITUTIONS

Беженар Альона Юріївна

аспірантка,

Київський національний економічний університет
імені Вадима ГетьманаORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9730-5585>**Bezhenar Alona**Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

Ця стаття присвячена особливостям організації обліку необоротних активів (незавершених капітальних інвестицій, основних засобів, інших необоротних матеріальних активів нематеріальних активів) бюджетних установ в умовах реформування управління державними фінансами. Узагальнено поняття категорії «організація обліку необоротних активів». Узагальнено принципи організації обліку необоротних активів за трьома групами: загальні принципи організації обліку необоротних активів; принципи організації обліку фінансування необоротних активів; специфічні принципи організації обліку необоротних активів. Узагальнено основні елементи організації бухгалтерського обліку необоротних активів, наведено їх характеристика. Узагальнено етапи документообігу та документування операцій, пов'язаних із організацією обліку необоротних активів. Узагальнено критерії визнання незавершених капітальних інвестицій як основна складова недобротних активів, визначено напрями удосконалення в частині їх документування.

Ключові слова: необоротні активи, організація обліку, принципи, елементи, документування, документообіг, бюджетні установи.

This article is devoted to the peculiarities of organization of accounting for non-current assets (capital investments in progress, fixed assets, other non-current tangible assets, intangible assets) of budgetary institutions in the context of public finance management reform. The concept of the category "organization of accounting for non-current assets" is generalized. The author summarizes the groups of principles of organization of accounting for non-current assets, namely: general principles of organization of accounting for non-current assets (reliability, truthfulness, consistency, prudence, completeness, continuity, materiality, compliance, comparability, systematicity, transparency); principles of organization of accounting for financing of non-current assets (planning, accrual of intended use, controllability, separation of sources of financing, economic feasibility); specific principles of organization of accounting for non-current assets (rhythmicity, timeliness, and straightness). The main elements of the organization of accounting for non-current assets are summarized, and their characteristics are given. The stages of document flow and documentation of operations related to the organization of accounting for non-current assets are summarized. The criteria for recognizing capital investments in progress as the main component of non-current assets are summarized, and the directions for improvement in terms of their documentation are identified. The rational organization of accounting for non-current assets is a crucial tool for summarizing important information for the effective management of these assets, their rational use and preservation in a budgetary institution. With the help of a well-established system for organizing accounting, documenting and documenting operations related to non-current assets, a budgetary institution will have high-quality and reliable information about objects that have not been put into operation; the condition, movement, valuation, revaluation, improvement, disposal of such assets for the purpose of their full control and effective management.

Keywords: non-current assets, organization of accounting, principles, elements, documentation, document flow, budgetary institutions.

Постановка проблеми. Необоротні активи є важливими елементами успішного функціонування бюджетних установ, які забезпечують ефективне використання державних фінансів. Необоротні активи необхідні для виконання основних функцій бюджетних установ при наданні послуг, відповідно до їх галузевої специфіки, а саме використання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів. Також незавершені капітальні інвестиції є важливою складовою необоротних активів бюджетних установ, адже від їх ефективного управління залежить якість матеріально-технічного забезпечення. Забезпечення прозорості фінансування, дотримання термінів виконання робіт та раціональне використання коштів дозволить зменшити ризики та підвищити ефективність використання державних фінансів. Ефективна організація обліку необоротних активів є основою для забезпечення належного управління майном бюджетної установи. Важливою умовою є постійне вдосконалення облікових процедур, дотримання національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та регулярний контроль за станом необоротних активів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми організації обліку необоротних активів в бюджетних установах присвячені дослідженням вчених, серед яких доцільно виділити: С. В. Свірко [1, с. 176–190], визначено важливість і необхідність розвитку системи бухгалтерського обліку через становлення та вдосконалення організації облікового процесу та використання її складових в управлінні діяльністю бюджетних установ; Л. Г. Ловінська, Л. П. Коритник [2] досліджували фундаментальне значення обліково-аналітичної інформації, котра продукується системою управлінського обліку бюджетних установ та забезпечення достовірності й об'єктивності показників транспарентності бюджетного процесу та внесення пропозицій з її вдосконалення; Л. Г. Ловінська, С. О. Левицька, Т. В. Ларікова, Н. І. Сушко, досліджували особливості організації обліку в тому числі, необоротних активів бюджетних установ на прикладі закладів вищої освіти [3]; Л. Г. Ловінська, І. М. Парасій-Вергуненко, Л. П. Коритник, досліджували особливості управління державними фінансами, в тому числі на придбання, створення та модернізацію необоротних активів [4]; О. В. Цятковською [5], досліджено взаємозв'язок формування облікової політики та основних

елементів обліку нефінансових активів. Не применшуючи дослідження вчених, які досліджували більш загальні підходи щодо організації обліку в бюджетних установах, необхідним є дослідження організації обліку необоротних активів з урахуванням галузевої специфіки бюджетних установ.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Залишаються невирішені питання у визначенні особливостей організації обліку необоротних активів (незавершених капітальних інвестицій, основних засобів, інших необоротних матеріальних активів нематеріальних активів) бюджетних установ в умовах реформування управління державними фінансами.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення особливостей організації обліку необоротних активів бюджетних установ в умовах реформування управління державними фінансами. Серед основних завдань виділено: уточнення економічного змісту категорії «організація обліку необоротних активів»; визначення основних принципів та елементів організації обліку необоротних активів; узагальнення етапів документообігу та документування операцій, пов'язаних із організацією обліку необоротних активів бюджетних установ; узагальнення критеріїв визнання та документування незавершених капітальних інвестицій як важливої складової необоротних активів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація обліку необоротних активів у бюджетних установах є надзвичайно важливою для забезпечення правильного управління державними фінансами та надання якісних послуг бюджетних установ. Забезпечення точності, прозорості та ефективності облікових процесів має стати пріоритетом для всіх бюджетних установ, тому необхідно постійно вдосконалювати підходи щодо організації обліку необоротних активів.

Організація обліку необоротних активів в бюджетних установах має стратегічне значення для діяльності бюджетних установ та виконання завдань, які перед нею поставлені. Необоротні активи є матеріальними та нематеріальними активами, які належать установі та забезпечують її функціонування, строк корисної експлуатації яких, як очікується, становить більше одного року [6].

Варто зауважити, перед оприбуткуванням або поліпшенням непоротних активів усі витрати накопичуються на незавершених капітальних інвестицій. З огляду на це, до

складу необоротних активів доцільно включити незавершені капітальні інвестиції як важливу частину необоротних активів, які ще не введено в експлуатацію, але відображаються в балансі (ф. № 1-дс) розділу 1 «Нефінансових активів» бюджетних установ.

Незавершені капітальні інвестиції в балансі відображаються у складі нефінансових активів, але вони не відповідають критеріям визнання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів. Відповідно до НПСБОДС 121 «Основні засоби», 122 «Нематеріальні активи» критеріями визнання основних засобів та нематеріальних активів визначено, що такі об'єкти визнаються активом, коли: існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності для суспільства; і вартість об'єкта основних засобів може бути визначена [7; 8].

З огляду на зазначене, доцільно визначити критерії визнання незавершених капітальних інвестицій на балансі. Спираючись на критерії визнання основних засобів та нематеріальних активів запропоновано встановити критерії визнання до незавершених капітальних інвестицій, а саме: існування ймовірності отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, та/або має потенціал корисності для суспільства після завершення капіталізації, і вартість об'єкта може бути визначено.

Організація обліку необоротних активів (незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи) бюджетних установ належать до компетенції власника або уповноваженого органу (посадової особи). Зауважимо, окремі питання організації бухгалтерського обліку розглядається у розд. II Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [9].

В економічній літературі визначають поняття «організації бухгалтерського обліку» як елемент функції управління, що полягає в цілеспрямованій діяльності керівників установи у створенні, постійному впорядкуванні та вдосконаленні системи бухгалтерського обліку господарської діяльності з метою забезпечення обліковою інформацією зовнішніх та внутрішніх користувачів, на основі якої будуть прийматись результативні управлінські рішення оперативного та стратегічного харак-

теру [10, с. 203]. В межах обраного дослідження доцільним є узагальнення поняття «організація обліку необоротних активів» як сукупність принципів, елементів та методів формування повної, достовірної та своєчасної інформації про наявність, стан та рух необоротних активів суб'єктів державного сектору з метою її упорядкування та подання на запит керівництва. Також важливою складовою організації бухгалтерського обліку необоротних активів є визначення принципів, які потрібно дотримуватись в процесі документообігу та відображенні в обліку та фінансовій звітності достовірної, об'єктивної та повної інформації про необоротні активи.

При належній організації бухгалтерського обліку важливо дотримуватись чітких вимог та принципів. Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" визначено ключові принципи організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах, серед яких доцільно виділити: повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, перевалювання сутності над формою, інші [9]. Концептуальній основі фінансовій звітності загального призначення суб'єктами державного сектору виділено такі принципи, як: достовірності та правдивості, послідовності, обачності, повноти, безперервності, суттєвості, відповідності, прозорості, актуальності, зіставності [10].

Таким чином, принципи організації обліку необоротних активів, доцільно поділити на групи, а саме: *загальні принципи організації обліку необоротних активів* (достовірності, правдивості, послідовності, обачності, повноти, безперервності, суттєвості, відповідності, зіставності, системності, прозорості); *принципи організації обліку фінансування необоротних активів* (плановості, нарахування цільового використання, контрольованості, розмежування джерел фінансування, економічної доцільності); *специфічні принципи організації обліку необоротних активів* (ритмічності, своєчасності, прямоточності).

Групи та принципи організації обліку необоротних активів бюджетних установ узагальнено в табл. 1. Важливо зауважити, дотримання визначених груп принципів організації обліку необоротних активів є запорукою повного, достовірного, прозорого, своєчасного відображення інформації про стан та рух необоротних активів в системі обліку та фінансові звітності, їх ефективне управління, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Серед науковців немає однозначної думки щодо визнання елементів організації обліку: Атамас П. Й. [11] включає до елементів методу і техніку виконання облікових процедур пов'язаних із об'єктами необоротних активів; Дідик А. М., Лемішовський В. І. [12] згрупували такі елементи організації обліку необоротних активів як: організація матеріальної відповідальності, інвентаризація необоротних активів (об'єкти, порядок і строки проведення); Свірко С. В. [1] до елементів організації обліку необоротних активів включає: документування, документообіг, інвентаризація необоротних активів, робочий

план рахунків, організація праці працівників, технічне забезпечення бухгалтерського обліку необоротних активів; Ловінська Л. Г., Левицька С. О., Ларікова Т. В., Сушко Н. І., [3] узагальнюють такі елементи: документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, рахунки й подвійний запис, узагальнення даних на дату балансу; Цятковська О. В. [5] визначає сформовану та застосовану на практиці облікову політику державної установи.

Елементи організації обліку необоротних активів бюджетних установ доцільно розглядати за трьома взаємопов'язаними напрямками: організаційний, методичний, техно-

Таблиця 1

Принципи організації обліку необоротних активів бюджетних установ

Група	Принципи	Характеристика
1	2	3
Загальні принципи організації обліку необоротних активів	Достовірності	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи має бути достовірною, відображати їхню вартість, стан, строк корисного використання, залишкову вартість і місцезнаходження
	Правдивості	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи має бути правдивою, точно та відповідати дійсності
	Послідовності	Інформація в системі документування та документообігу господарських операцій, пов'язаних із необоротними активами має відображатись послідовно
	Обачності	Інформація у фінансовій звітності про необоротні активи має бути обачною, тобто уникнути завищення їхньої вартості чи можливих вигід.
	Повноти	Інформація у фінансовій звітності про необоротні активи має бути повною та передбачати всі аспекти обліку
	Безперервності	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи відображається протягом усього строку їх використання, включаючи періоди модернізації або тимчасового виведення з експлуатації.
	Суттєвості	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи має бути суттєвою, тобто враховувати лише ті аспекти, які є суттєвими для користувачів звітності
	Відповідності	Інформація про витрати, пов'язані з придбанням, експлуатацією чи поліпшенням необоротних активів, повинні співвідноситись з доходами, які ці активи генерують.
	Зіставності	Інформація у фінансовій звітності про необоротні активи повинна бути подана у спосіб, який дозволить порівнювати її між різними звітними періодами або з даними інших установ, що забезпечить зручність аналізу, прийняття рішень та оцінки ефективності діяльності
	Системності	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи має відображатись системно, за системою рахунків і реєстрів, які дозволяють повно і послідовно фіксувати всі зміни в необоротних активах.
Прозорості	Інформація в обліку та фінансовій звітності про необоротні активи повинна бути прозора, тобто відкрита та доступна для користувачів фінансової звітності.	

Продовження Таблиці 1

1	2	3
<i>Принципи організації обліку фінансування необоротних активів</i>	Нарахування	Доходи та витрати, пов'язані із придбанням, поліпшенням, вибуттям необоротних активів відображаються за методом нарахування
	Плановості	Всі операції з необоротними активами, пов'язані з їх придбанням, експлуатацією, модернізацією та списанням, мають здійснюватися згідно із плановим документом, складеним і затвердженим кошторисом.
<i>Принципи організації обліку фінансування необоротних активів</i>	Цільового використання	Необоротні активи бюджетної установи повинні використовуватися відповідно до їх призначення і мети, для якої вони були придбані або створені.
<i>Принципи організації обліку фінансування необоротних активів</i> <i>Специфічні принципи організації обліку необоротних активів</i>	Розмежування джерел фінансування	Фінансування на придбання, створення, поліпшення необоротних активів здійснюється за рахунок різних джерел фінансування: загальний, спеціальних фонд; обмінні, необмінні операції.
	Економічної доцільності	Придбання, переоцінка та списання необоротних активів повинні бути економічно обґрунтованими та ефективними.
	Контрольованості	Стан та рух необоротних активів бюджетна установа має повинна мати можливість ефективно контролювати і управляти своїми необоротними активами, що включає контроль за їх використанням, станом, технічним обслуговуванням, амортизацією, переоцінкою та вибуттям
	Ритмічності	Процес використання, амортизації, ремонту, модернізації та вибуття необоротних активів має бути організований у чітко визначеному та плановому порядку, що забезпечує ритмічність їхнього використання та обліку протягом усього строку корисного використання.
<i>Специфічні принципи організації обліку необоротних активів</i>	Своєчасності	Всі операції, пов'язані з оцінкою, амортизацією, ремонтом, переоцінкою або списанням необоротних активів, повинні бути виконані своєчасно.
	Прямоточності	Рух і використання необоротних активів має бути організовано без затримок і перешкод, з максимальним забезпеченням логічно послідовного порядку їхнього функціонування та використання.

Джерело: узагальнено автором за даними [9; 10]

логічний. Організаційний напрям включає елементи документування та документообігу господарських операцій з необоротними активами; методичний напрям організації обліку необоротних активів передбачає застосування різних підходів, принципів і методик для забезпечення точності, прозорості та ефективності облікових процесів; технологічний напрям організації обліку необоротних активів передбачає використання інформаційних технологій, процедур і інструментів для автоматизації та оптимізації облікових процесів з необоротними активами.

За результатами дослідження визначено ключові елементи організації обліку необоротних активів, а саме: документування та документообіг, їх характеристика наведена на рис. 1.

Напрями та елементи організації обліку необоротних активів бюджетних установ, які узагальнено на рис. 2.

Таким чином, ключовими напрямом організації обліку є організаційний напрям, який включає такі елементи як документування та документообіг. Варто зосередити свою увагу саме на документообігу, який є найбільш важ-

ливий елемент в системі організації обліку необоротних активів, передбачає організацію руху документів в установі з моменту накопичення капітальних інвестицій з метою оприбуткування або збільшення первісної вартості

необоротних активів в результаті модернізації, переоцінки, та вибуття їх з балансу.

Документообіг операцій пов'язаних з організацією обліку необоротними активами доцільно поділити на три етапи: первісного

Рис. 1. Елементи організації обліку необоротних активів бюджетних установ

Джерело: узагальнено автором за даними [1; 3; 5]

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Рис. 2. Основні напрями та елементи організації обліку необоротних активів бюджетних установ

Джерело: узагальнено автором за даними [13, 14]

визнання; подальшої оцінки та переоцінки; вибуття.

Етап первісного визнання передбачає: формування первісної вартості та оприбуткування необоротних активів. Етап подальшої оцінки передбачає: нарахування амортизації, рух необоротних активів, поліпшення, пере-

оцінка, інвентаризація необоротних активів. Етап вибуття передбачає: списання, продаж, безоплатну передачу необоротних активів.

На кожному етапі документообігу відбувається документальне оформлення усіх необхідних документів. В табл. 2 узагальнено етапи документообігу та документування опе-

Таблиця 2

**Етапи документообігу та документування операцій,
пов'язаних із організацією обліку необоротних активів**

Етапи документообігу	Вид господарської операції	Документування
Етап первісного визнання	Формування первісної вартості	-
	Оприбуткування необоротних активів: Придбання, створення	Акт введення в експлуатацію основних засобів; Акт приймання-передачі основних засобів; Інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів; Інвентарна картка групового обліку основних засобів; Інвентарна картка обліку тварин і багаторічних насаджень;
	Безоплатне отримання	Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів; Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів;
Етап подальшої оцінки	Нарахування амортизації	Розрахунок амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів); Розрахунок амортизації інших необоротних матеріальних активів;
	Рух необоротних активів	Акт внутрішнього переміщення основних засобів;
	Поліпшення	Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів; Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів;
	Переоцінка	Акт переоцінки основних засобів.
Етап вибуття	Інвентаризація	Інвентаризаційний опис необоротних активів; Інвентаризаційний опис запасів; Інвентаризаційний опис матеріальних цінностей, прийнятих на відповідальне зберігання; Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів". Звіряльну відомість результатів інвентаризації необоротних активів; Звіряльну відомість результатів інвентаризації запасів; Акт про результати інвентаризації грошових коштів; Акт інвентаризації наявності грошових документів, бланків документів суворої звітності; Акт інвентаризації наявності фінансових інвестицій; Акт інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами; Акт інвентаризації дебіторської або кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув і яка планується до списання; Акт інвентаризації розрахунків щодо відшкодування матеріальних збитків; Протокол інвентаризаційної комісії.
	Списання	Акт списання основних засобів (часткової ліквідації); Акт списання групи основних засобів; Акт списання транспортних засобів; Акт списання вилучених документів з бібліотечного фонду Акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів.

Джерело: узагальнено автором за даними [15; 16; 17]

рацій, пов'язаних із організацією обліку необоротних активів.

Як видно, на етапі формування первісної вартості необоротних активів законодавчо відсутні типові форми для оформлення цих операцій, а саме облік незавершених інвестицій зовсім. У зв'язку з цим доцільним є розробка та законодавчого затвердження типової форми «Акт незавершених капітальних інвестицій в необоротні активи», обґрунтування якої є необхідністю здійснення контролю над об'єктами, які знаходяться на етапі придбання, створення, будівництва, поліпшення, переоцінки необоротних активів. Особливо така форма документування є актуальною в умовах війни, в період якої відбувається пошкодження, руйнування, нищення будівель, матеріальних цінностей, тощо. Важливо такі операції документувати та контролювати, бо саме у період документального оформлення закріплюється відповідальна особа за такими об'єктами, які є складовою необоротних активів.

Раціональна організація обліку необоротних активів є визначальним інструментом узагальнення важливої інформації для ефективного управління цими активами, їхнього раціонального використання та збереження в бюджетній установі. За допомогою налагодженої системи організації обліку, документування та документообігу операцій, пов'язаних із необоротними активами, бюджетна установа матиме якісну та достовірну інформацію про об'єкти, які не введено в експлуатацію; стан, рух, оцінку, переоцінку, поліпшення,

вибуття таких активів з метою їх повного контролю та ефективного управління.

Висновки. За результатами дослідження отримано такі висновки, наведено визначення поняття «організація обліку необоротних активів» як сукупність принципів, елементів та методів формування повної, достовірної та своєчасної інформації про наявність, стан та рух необоротних активів суб'єктів державного сектору з метою її упорядкування та подання на запит керівництва. Узагальнено групи принципів організації обліку необоротних активів, а саме: загальні принципи організації обліку необоротних активів (достовірності, правдивості, послідовності, обачності, повноти, безперервності, суттєвості, відповідності, зіставності, системності, прозорості); принципи організації обліку фінансування необоротних активів (плановості, нарахування цільового використання, контрольованості, розмежування джерел фінансування, економічної доцільності); специфічні принципи організації обліку необоротних активів (ритмічності, своєчасності, прямоточності). Визначено ключові елементи організації обліку необоротних активів, а саме: документування та документообіг, окреслено їх характеристика. Узагальнено етапи документообігу та документування операцій, які пов'язані із організацією обліку необоротних активів. Визначені критерії визнання незавершених капітальних інвестицій як основної складової недобротних активів, визначено напрями удосконалення в частині їх документування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Свірко С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація : монографія. Київ : КНЕУ, 2006. 244 с.
2. Ловінська Л. Г., Коритник Л. П. Облікове забезпечення транспарентності бюджетного процесу. *Фінанси України*. 2021. № 5. С. 47–57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_5_4
3. Бухгалтерський облік і звітність закладів вищої освіти в умовах імплементації міжнародних стандартів: монографія / Н. І. Сушко, С. О. Левицька, Т. В. Ларікова та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ловінської ; ДННУ «Акад. фін. управління». Київ, 2019. 504 с.
4. Ловінська Л. Г. Управління бюджетними витратами на послуги вищої освіти: методологія, організація, інформаційно-аналітичне забезпечення: монографія / Л. Г. Ловінська, І. М. Парасій-Вергуненко, Л. П. Коритник ; ДННУ «Акад. фін. управління». Київ, 2019. 558 с.
5. Цятковська О. В. Облікова політика як інструмент управління нефінансовими активами державних установ. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 3(71). С 85–91. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-209-2022-71-85-91> (дата звернення 28.11.2024).
6. Облік у бюджетних установах : Навчальний посібник. / за ред. Леня В. С. Чернігів : Десна Поліграф, 2016. 560 с.
7. Про затвердження Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи": затв. Наказом Мінфін України від 12.10.2010 № 1202. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 28.11.2024).
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: затверджений Верховною Радою України; від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 28.11.2024).
10. The Conceptual Framework for General Purpose Financial Reporting by Public Sector Entities. URL: <https://www.ipsasb.org/publications/conceptual-framework-general-purpose-financial-reporting-public-sector-entities-2023>
11. Атамас П. Й. Основи обліку суб'єктів державного сектору: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 288 с.
12. Дідик А. М., Лемішовський В. І. Бюджетні установи: облік, оподаткування та звітність: Навч. посібн. Львів : Видавництво „Апріорі“, 2017. 1168 с.
13. Петренко А. Я., Попова В. Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. Мукачівський державний університет. 2018. № 18. С. 994–1001. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138.pdf.
14. Стригуль Л. С. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»*. Харків : НТУ «ХПІ», 2014. № 32 (1075). С. 47–50.
15. Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання: затв. Мінфін України від 13.09.2016 № 818. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text> (дата звернення: 28.11.2024).
16. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: наказ Мінфін України від 22.11.2004 № 732. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04#Text> (дата звернення: 28.11.2024).
17. Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації: наказ, Міністерства фінансів України від 17.06.2015 № 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text> (дата звернення: 28.11.2024).

REFERENCES:

1. Svirko S. V. (2006) *Bukhgalterskiy uchet v byudzhethnykh uchrezhdeniyakh: metodologiya i organizatsiya: monografiya*. [Accounting in budgetary institutions: methodology and organization: monograph :monograph]. Kyiv: KNEU, 2006. 244 p. (in Ukrainian)
2. Lovinska L. H., L. P. Korytnyk. (2021) *Oblikove zabezpechennya transparentnosti byudzhethnoho protsesu* [Accounting for the transparency of the budget process]. *Finansy Ukrayiny*, № 5, pp. 47–57. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_5 (accessed November 28, 2024)
3. N. I. Sushko, S. O. Levytska, T. V. Larikova (2019) *Bukhhalterskiy oblik i zvitnist zakladiv vyshchoyi osvity v umovakh implementatsiyi mizhnarodnykh standartiv: monografiya* [Accounting and reporting of institutions of higher education under the conditions of implementation of international standards: monograph] / In L. H. Lovinskoyi (Eds.). DNNU «Akad. fin. upravlinnya». Kyiv. 504 p. (in Ukrainian)
4. Lovinska L. H. (2019) *Upravlinnia biudzhethnymy vytratamy na posluhy vyshchoyi osvity: metodolohiia, orhanizatsiia, informatsiino-analitychne zabezpechennia: monohrafiia* / L. H. Lovinska, I. M. Parasii-Verhunenکو, L. P. Korytnyk ; DNNU «Akad. fin. upravlinnia». Kyiv, 2019. 558 p.
5. Tsyatkovska, O. V. (2023) *Oblikova polityka yak instrument upravlinnya nefinansovymy aktyvamy derzhavnykh ustanov*. [Accounting policy as a tool for managing non-financial assets of state institutions]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, no. 3(71), pp. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-71-85-91> (in Ukrainian)
6. Lenya V. S. (Eds.). (2016) *Oblik u byudzhethnykh ustanovakh : Navchalnyy posibnyk* [Accounting in budgetary institutions: Study guide]. Chernihiv: Desna Polihraf. P. 560. (in Ukrainian)
7. Ministry of Finance of Ukraine. (2010) *Pro zatverdzhennya Natsionalnoho polozhennya (standart) bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori 121 «Osnovni zasoby»*. [National regulation (standard) of accounting in the public sector 121 "Fixed assets"]. (Act. No. № 1202, October 12). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> (accessed November 28, 2024)
8. Ministry of Finance of Ukraine. (2010) *Natsionalne polozhennya (standart) bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori 122 "Nematerial'ni aktyvy*. [National regulation (standard) of accounting in the public sector 122 "Intangible assets"]. (Act. No. № 1202, October 12). Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed November 28, 2024)

9. Ministry of Finance of Ukraine. (1999). «Pro bukhhaltersky oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» [About accounting and financial reporting in Ukraine] (Act. No. 996-XIV, July 16). Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (accessed November 28, 2024)
10. The Conceptual Framework for General Purpose Financial Reporting by Public Sector Entities. Available at: <https://www.ipsasb.org/publications/conceptual-framework-general-purpose-financial-reporting-public-sector-entities-2023> (accessed November 28, 2024)
11. Athamas P.Y. (2015) *Osnovy obliku subyektiv derzhavnoho sektoru: navchalnyy posibnyk* [Basics of accounting of public sector entities: a study guide]. Kyiv: Tsentri navchalnoyi literatury. P. 288. (in Ukrainian)
12. Didyk A. M., Lemishovsky V.I. (2017) *Byudzhetni ustanovy: oblik, opodatkovannya ta zvitnist: Navch. posibn.* [Budget institutions: accounting, taxation and reporting: Education. manual]. Lviv: Vydavnytstvo „Apriori“. p.1168 (in Ukrainian)
13. Petrenko A. YA. (2018) *Orhanizatsiya obliku osnovnykh zasobiv ta shlyakhy yiyi vdoskonalennya* [Organization of accounting of fixed assets and ways of its improvement]. Mukachivskyi derzhavnyi universytet. № 18, pp. 994–100. (in Ukrainian)
14. Stryhul L. S. (2014) *Shlyakhy udoskonalennya orhanizatsiyi obliku i audytu osnovnykh zasobiv na pidpryyemstvi* [Ways of improving the organization of accounting and auditing of fixed assets at the enterprise]. *Visnyk Nats. tekhn. un-tu «KHPi»* [Bulletin of the National technical KhPI University. Kharkiv: NTU "KhPI"]. Kharkiv : NTU «KHPi». № 32 (1075), pp. 47–50. (in Ukrainian)
15. Ministry of Finance of Ukraine. (2016) *Pro zatverdzhennya typovykh form z obliku ta spysannya osnovnykh zasobiv subyektamy derzhavnoho sektoru ta poryadku yikh skladannya* [On the approval of standard forms for accounting and write-off of fixed assets by public sector entities and the order of their compilation]. (Act. No. 818, September 13). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text> (accessed November 28, 2024)
16. Ministry of Finance of Ukraine. (2004) *Pro zatverdzhennya typovykh form pervynnoho obliku obyektiv prava intelektualnoyi vlasnosti u skladi nematerialnykh aktyviv* [On the approval of standard forms of primary accounting of objects of intellectual property rights as part of intangible assets]. (Act. No. 732, November 22). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04#Text> (accessed November 28, 2024)
17. Ministry of Finance of Ukraine. (2015) *Pro zatverdzhennya typovykh form dlya vidobrazhennya byudzhethnykh ustanovamy rezul'tativ inventaryzatsiyi* [On the approval of standard forms for the display of inventory results by budgetary institutions]. (Act. No. 572, June 16). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text> (accessed November 28, 2024)